

KÚRIA

Bfv.I.617/2013/13.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év november hó 5. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű és a II. rendű terheltek és védőjük által benyújtott felülvizsgálati indítványokat elbírálva a Szekszárdi Városi Bíróság 9.B.549/2011/14. számú ítéletét, valamint a Szekszárdi Törvényszék 2.Bf.82/2012/3. számú ítéletét az I. rendű, valamint a Szekszárdi Városi Bíróság 9.B.95/2009/76. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szekszárdi Városi Bíróság a 2012. február 1. napján kihirdetett 9.B.549/2011/14. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki egy rendbeli, folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett, részben kísérleti szakban maradt csalás büntettében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (6) bekezdés b) pont], 3 rendbeli részben folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett csalás büntettében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) és (5) bekezdés b) pont], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett csalás büntettének kísérletében, melyet felbujtóként követett el [1978. évi IV. törvény 318. § (1) és (5) bekezdés b) pont], 5 rb. bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §], egy rendbeli csalás büntettében, mely részben kísérleti szakban maradt [1978. évi IV. törvény 318. § (1) és (5) bekezdés b) pont], valamint egy rendbeli felbujtóként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §]. Ezért őt -

halmazati büntetésül - három év börtönbüntetésre és a közügyek gyakorlásától négy évi eltiltásra, valamint 6 559 000 Ft vagyonekhozásra ítélte. A sértett polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasította, és az I. rendű terheltet kötelezte a bűnügyi költség megfizetésére.

A másodfokon eljáró törvényszék a 2012. szeptember 6. napján kihirdetett 2.Bf.82/2012/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. Az I. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekményeket 1 rendbeli, felbujtóként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [1978. évi IV. törvény 318. § (1), (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont], 5 rendbeli felbujtóként, kettő esetben folytatólagosan elkövetett csalás büntettének, mely két esetben kísérleti szakban maradt [1978. évi IV. törvény 318. § (1), (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont], 6 rendbeli, bűnsegédként, kettő esetben folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének [1978. évi IV. törvény 276. §] és egy rendbeli, bűnsegédként elkövetett csalás büntettének [1978. évi IV. törvény 318. § (1), (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont] minősítette. A vagyonekhozást mellőzte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

A Szekszárdi Városi Bíróság a 2010. november 10. napján kihirdetett és jogerős 9.B.95/2009/76. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett csalás büntettének kísérletében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §] és 5 rendbeli, részben bűnsegédként, részben folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §]. Ezért őt - halmazati büntetésül - négyszáz napi tétel, napi tételenként kettőszázötven forint, összesen százezer forint pénzbüntetésre ítélte, és rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén alkalmazandó átváltoztatásról, végül kötelezte a II. r. terheltet a bűnügyi költség megfizetésére.

A jogerős ítéletekben megállapított tényállás lényege szerint az I. rendű terhelt egy lovastanyát, panziót, éttermet illetőleg lakóházat kívánt kialakítani, úgy hogy a tulajdonában álló ingatlanon két épületet modernizál, komfortosít, illetve átépít. Az ehhez szükséges pénzzel nem rendelkezett, hitelt nem tudott felvenni, mert a tulajdonát képező lakóingatlanra felvett több mint tíz millió forintos hitel törlesztő részletét sem tudta fizetni. A fizetési késedelem miatt Bar-listára került.

Ezért 2007 szeptembere és 2008 januárja közötti időszakban több személyt bírt rá arra, hogy saját nevükben és személyi adataikkal az ő részére és céljaira, nagyobb összegű, általában deviza alapú

személyi kölcsönt vegyenek fel az Bank I., illetve egy esetben a Bank II.-től. A hiteligénylésekhez valótlán tartalmú munkáltatói jövedelemigazolásokat szerzett be a II. rendű terhelttől, aki a fenti időszakban a I. Kft., illetve - névváltoztatás folytán - II. Kft. alkalmazásában állt adminisztrátorként. Jogosult volt ugyan munkáltatói igazolások kiállítására, de ezeket a munkahelyi vezetőnek is el kellett látnia kézjegyével. A II. rendű terhelten kívül e munkáltatónál az ügy terheltei közül senki nem dolgozott, ennek ellenére a II. rendű terhelte a munkáltatói igazolásokat az I. rendű terhelte kérésére az általa közölt személyek adataival kiállította, és azokon munkahelyi vezetőjének a nevét aláhamisította. Az ily módon kiállított okiratokat a II. rendű terhelte az I. rendű terheltnak adta át, aki a javára felveendő hiteligényléseknél azokat felhasználtatta terhelte-társaival, így ejtve tévedésbe a kölcsön igénylésekor a pénzügyintézetet.

Az egyes tényállási pontok ezt követően tartalmazzák, hogy az alapvetően munkanélküli, illetve az I. rendű terheltnél alacsony jövedelemért dolgozó személyek az I. rendű terhelttel együtt a pénzügyintézeteknél megjelentek és az I. rendű terhelte által átadott hamis tartalmú munkáltatói jövedelemigazolások felhasználásával kölcsönt igényeltek. A bankok egyes esetekben az igényelt pénzügyösszeget kifizették, más alkalomkor a hitelkérelmet elutasították. Két esetben a II. rendű terhelte is igényelt az I. rendű terhelte részére a saját nevében deviza alapú személyi kölcsönt, amelyet azonban a pénzügyintézet elutasított. Ezekben az esetekben is a II. rendű terhelte által szolgáltatott hamis munkáltatói jövedelemigazolást használták fel.

Egy alkalommal az I. rendű terhelte egyik terhelte-társát arra kérte, hogy részére hitelre plazma Tv-t vásároljon. Ehhez társának hamis munkáltatói igazolást adott át, aki ezt felhasználva vásárolt 180 000 Ft értékű Tv-t 36 havi részletre. A kár nem térült meg. Azokban az esetekben, amelyekben a pénzügyintézetek a hitelt folyósították a kár csak kis részben térült meg utólagos befizetés folytán.

A jogerős ügydöntő határozattal szemben az I. rendű, és a II. rendű terhelte meghatalmazott védője terjesztett elő a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt. Az I. és II. rendű terhelte tekintetében ugyanakkor a védő perújítási indítványt is előterjesztett, amely azonban tartalma alapján felülvizsgálati indítványnak minősül.

Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályait megsértve törvénysértően minősítették a terhelteket cselekményét, mivel a pénzügyintézeteknél az igazolások ellenőrzésének szabályozott rendje van. A valótlán tartalmú munkáltatói igazolás felhasználása ugyan magánokirat-hamisításnak minősül, azonban az előírások betartása mellett a hitel igényléséhez alkalmatlan eszköznek minősülnek. Ezért kerültek

elutasításra a hitelkérelmek minden olyan esetben, ahol a pénzüintézetek az ellenőrzési kötelezettségüket teljesítették. A cselekmény ezért legfeljebb 4 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan, alkalmatlan eszközzel elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége kísérletének, illetve 2 rendbeli felbujtóként, alkalmatlan eszközzel elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége kísérletének minősülne.

Ezt támasztja alá, hogy néhány - a tényállásban rögzített - esetben törlesztésre is sor került. Mindemellett nem nyert bizonyítást, hogy a hitelfelvétellel próbálkozó személyek a folyósított kölcsönt eleve nem akarták visszafizetni, vagy annak visszafizetésére nem lettek volna képesek. Ezért a 3/2009. számú BJE-re figyelemmel sincs törvényes alapja a csalási cselekmény, illetve annak kísérlete megállapításának. Az I. rendű terhelt csupán gondolatbűn sugallójának és erősítőjének minősül, ami nem büntetőjogi kategória.

Mindezekre figyelemmel a megtámadott ítéletek hatályon kívül helyezését és az I. rendű terhelt felmentését indítványozta valamennyi terhére rótt csalási bűncselekmény részesi vádja alól. A magánokirat-hamisítások esetében pedig az alkalmatlan eszköz tényére tekintettel intézkedés alkalmazására tett indítványt.

A védő a II. rendű terhelt esetében alapvetően az I. rendű terheltet illetően kifejtett álláspontját ismételte meg. Kitért arra, hogy a II. rendű terhelt a hitelek igényléséhez abban bízva nyújtott segítséget az I. rendű terheltnek, hogy a törlesztőrészek a későbbiekben megfizetésre kerülnek. Mindezekre tekintettel a II. rendű terhelt felmentését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.1129/2013. és BF.1129/2013/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványokat részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Álláspontja szerint a terheltek munkalehetőség ígéretével vették rá társaikat a javukra szóló hitelek felvételére. Ezek a személyek többnyire munkanélküliek, pályakezdők, tapasztalatlanok voltak. Az I. rendű terhelt több személyt bírt rá arra, hogy a saját nevében, és személyi adataikkal az ő részére nagyobb összegű kölcsönt vegyen fel. A hitelfelvevők nem saját céljaikra vették fel a kölcsönt, ezért nem is állt szándékukban annak visszafizetése. A család szempontjából pedig nincs jelentősége annak, hogy a nem saját célra felvett hitelt a kérelmezők egyébként saját erőből tudták volna fizetni, hiszen ez a hitelkérelem megkötésekor nem állt szándékukban. A munkáltatói igazolások a kérelmezők munkaviszonyát és jövedelmét nem a valós állapotnak megfelelően igazolták, azoknak a pénzüintézetnél történő felhasználásukkal alkalmasak voltak arra, hogy azt a joghatást váltsák ki, hogy jogosulatlanul jussanak az

igényelt pénzösszeghez. Hamis munkáltató igazolásoknak a hitelkérelemmel együtt történő benyújtásával a felhasználás megvalósult. A cselekmény megvalósulása szempontjából ugyanakkor irreleváns tény a sértett nem megfelelő ellenőrzése.

A II. rendű terhelt az I. rendű terhelt felkérésére és érdekében maga is személyi kölcsönt igényelt, és az I. rendű terhelt rábírására készítette a hamis munkáltatói igazolásokat. Erre figyelemmel tudta, hogy az I. rendű terhelt az általa korábban megszerzett hitelek nagysága miatt hitelt már nem kaphat, mert azt nem tudja visszafizetni. Szándéka ezért a sértett megtévesztésével az I. rendű terhelt részére jogtalan haszon megszerzésére, és ezzel összefüggésben kár okozására irányult.

Mindezek alapján mindkét terhelt tekintetében indítványozta a megtámadott határozatok hatályában fenntartását.

A Kúria nyilvános ülésén a védő a felülvizsgálati indítványokkal egyezően szólalt fel. Prejudikációnak minősítette, hogy a terheltek szándéka nem terjed ki a szerződés megkötésekor a visszafizetésre, míg az ellenőrzés elmulasztása folytán jelentős sértetti közrehatást látott megállapíthatónak.

A Legfőbb Ügyészség képviselője nyilatkozatát az írásbeli indítvánnyal egyezően tette meg. Érvei szerint a magánokiratok minden esetben felhasználásra kerültek, ezért kizárólag a kísérleti szakban maradt csalások esetében vizsgálható az alkalmasság kérdése.

A Kúria a felülvizsgálat kapcsán előljáróban utal arra, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek kizárólag a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen és a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében meghatározott okokból van helye. E törvényhely a felülvizsgálat törvényi okait tételesen felsorolja. Az a) és b) pont alapján büntető anyagi jogi szabálysértést, valamint a c) pont alapján - a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjában kimerítően felsorolt eljárási szabálysértések esetén van helye. A felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.

Mindemellett a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és a felülvizsgálati indítványban a tényállás nem támadható.

Mindebből következően a Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van, és a felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálhatók el.

A Kúria a megtámadott határozatok felülbírálata során - a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően - a felülvizsgálati indítványban megjelölt okokra volt figyelemmel; emellett tekintettel volt az ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt és az indítványban nem hivatkozott feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre is.

A Be. 416. §-ának (1) bekezdés a) és b) pontja alapján akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor, illetve a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A felülvizsgálati indítványokban részletezett anyagi jogi érveléssel és ezzel összefüggésben nevezettek bűnösségét vitató érvekkel a Kúria nem értett egyet.

A családi cselekményeket illetően a védő arra hivatkozott, hogy az I. rendű terhelt által felkért hitelfelvevők abban bízva nyújtottak segítséget, hogy az esedékes törlesztőrészek a későbbiekben megfizetésre kerülnek, és tisztában voltak azzal, hogy amennyiben az I. rendű terhelt nem adja át számukra a szükséges összeget, úgy maguk válnak a szerződések kötelezettjeivé. A felsorolt esetekben egyetlen elkövetőt sem vezetett jogtalan haszonszerzési szándék.

A felülvizsgálattal érintett I. és II. rendű terhelt vonatkozásában a Kúria törvényesnek találta a bűnösség megállapítását a családi cselekményt illetően.

Az 1978. évi IV. törvény 318. §-ának (1) bekezdése értelmében a csalást az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart, és ezzel kárt okoz.

A csalás elkövetési magatartása a tévedésbe ejtés vagy a tévedésben tartás. Az ítélezési gyakorlat nem követeli meg, hogy a tévedésbe ejtés fondorlatos, átláthatatlan vagy elháríthatatlan legyen, arra kell alkalmasnak lennie, hogy a sértett személyéhez kapcsolódóan előidézzék a károkozást. A megtévesztésnek nem kell kiterjednie a jogügylet egészére, csak az szükséges, hogy a jogügylet olyan elemeit fogja át, amelyek a károkozással okozati összefüggésben állnak. A tévedésbe ejtés kapcsán azt kell hangsúlyozni, hogy ugyanazzal a megtévesztő magatartással való tévedésbe ejtés jogkövetkezményei is differenciálódhatnak, és az egyik esetben megvalósul a csalás, míg a másik esetben nem. Nem állapítható meg a csalás bűncselekményében annak a terheltnek a bűnössége, akinek a kölcsön felvételekor szándékában áll a kölcsön visszafizetése és ennek reális lehetősége adott; a hitelintézet megtévesztésével

megszerzett pénzkölcsön rendszeres törlesztése, illetve visszafizetése általában a visszafizetési szándék komolyságára és a károkozási szándék hiányára utal [3/2009. Büntető jogegységi határozat].

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás a csalás büntette valamennyi törvényi tényállási elemének megállapításához szolgáló tény tartalmazza.

A felülvizsgálati indítvány érvelésével szemben a csalás megvalósulása kapcsán nem a terheltek vélt vagy valós teljesítőképességének, hanem a teljesítési készség hiányának van jelentősége.

Csalás kapcsán ugyanis a teljesítőképesség, és a teljesítési készség nem ugyanaz. A bűnösség kérdését ez utóbbi - akarati tényező - dönti el (BH 2011.160.).

Mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati indítványnak a 3/2009. Büntető jogegységi határozatra hivatkozása a jogerős ítélet tényállásában szereplő körülményektől eltérő adatokon nyugszik. Jelen ügyben az irányadó tényállás szerint a hitelt felvevő személyek túlnyomó része munkanélküli volt, illetve olyan jövedelemmel rendelkezett, amely nem tette lehetővé a hitel részleteinek folyamatos törlesztését. Az I. rendű terhelt a hitel felvételéhez szükséges fedezettel nem rendelkezett, a Bar-listára kerülése folytán hitelképtelenné vált. A hitel visszafizetésére sem volt meg a reális lehetősége annak, hogy akár ő, akár az általa felkért személyek a hitelt visszafizessék, az I. rendű terhelt erre szolgáló ingatlana is jelzáloggal terhelt volt.

A Kúria maradéktalanul egyetértett a Legfőbb Ügyészség azon álláspontjával, hogy az I. rendű terhelt társai a hitelt nem a saját céljaikra vették fel, ezért szándékukban sem állt annak visszafizetése. A hitel részleteinek kis mértékű törlesztése pedig csupán a kár utólagos megtérüléseként értelmezhető.

Nem csupán a teljesítőképesség hiánya, hanem a szerződések megkötésekor, illetőleg az erre tett kísérletek során a teljesítési szándék sem állt fenn egyetlen egy terhelt esetében sem.

A Kúria utalni kíván arra, hogy az eljáró bíróságok az I. rendű terhelt cselekményének minősítése során nem voltak figyelemmel a 3/2011. számú BJE határozat kapcsán kialakult gyakorlatra. Ennek megfelelően azok a részesi cselekmények, amelyek a folytatólágosság körébe nem vonhatók, több ugyanolyan tettesi alapcselekményhez kapcsolódnak, akkor sem alkotnak folytatólágos törvényi egységet, ha részesi magatartásuk kifejtésére rövidebb időszakon belül került sor, a részesi akarat-elhatározás egységes volt, és a tettesek cselekményei rövid időközökkel, ugyanazon sértett sérelmére

valósultak meg.

A részes bűncselekményeinek rendbelisége és minősítése a tettesi alapcselekményekhez igazodik. Ennek megfelelően az I. rendű terhelt esetében ott állapítható meg a folytatólagos elkövetés, ahol az általa felbujtott tettes is folytatólagosan valósította meg cselekményét. Az ezzel kapcsolatos minősítés a másodfokú bíróság ítélete alapján teljes mértékben törvényes.

Nem helytálló ugyanakkor az üzletszerűség megállapítása az I. rendű terhelt vonatkozásában. A fent említett jogegységi határozat szerint, amennyiben a felbujtó rendszeres haszonszerzésre törekedve, több tettest bír rá ugyanolyan, vagy hasonló, egy-egy olyan bűncselekmény elkövetésére, amelynek az üzletszerű elkövetés minősítő körülménye, e minősített esetért felelősséggel csak akkor tartozik, ha az üzletszerűség a tettesi bűncselekmény tekintetében is megállapítható. Egyébként a felbujtó ilyen magatartása kizárólag a büntetés kiszabása körében értelmezhető. Ez az elv értelemszerűen vonatkozik arra az esetre is, ha a többszöri felbujtás olyan alapcselekményeket vált ki, amelyeket társtettesek nem üzletszerűen követnek el, továbbá arra a bűnsegédre is, akinek a cselekménye nem üzletszerűen elkövetett tettesi alapcselekményhez kapcsolódik.

Jelen esetben megállapítható, hogy az eljáró bíróságok valamennyi terhelttárs esetében mellőzték az üzletszerűség megállapítását. Az I. rendű terhelt esetében a 3/2011. számú BJE határozatra figyelemmel nem lett volna törvényes lehetőség az üzletszerű elkövetés megállapítására és ennek folytán a súlyosabb minősítés rögzítésére.

A Kúria a magánokirat-hamisítás, illetőleg az alkalmatlan eszközzel elkövetett kísérlet tekintetében sem osztotta a védői álláspontot.

Az 1978. évi IV. törvény 276. §-a alapján magánokirat-hamisítást az követ el, aki jog, vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ.

Az irányadó tényállás alapján egyértelműen megállapítható, hogy a II. rendű terhelt által hamisított magánokiratok minden tényállási pont esetében felhasználásra kerültek. Ugyanez igaz a 9.B.549/2011/14. számú ítélet 7. tényállási pontjára, ahol az I. rendű terhelt nem a II. rendű terhelt által készített hamis munkáltatói igazolást adott át a tettes részére.

A hamis magánokiratok felhasználására figyelemmel megállapítható, hogy a cselekmény valamennyi tényállási pont esetében befejezett. A befejezett magánokirat-hamisítás esetében pedig az alkalmatlan eszközzel elkövetett kísérlet szóba sem kerülhet.

A Legfőbb Ügyészség képviselője a Kúria nyilvános ülésén okszerűen hivatkozott arra, hogy ez a körülmény kizárólag a kísérleti szakban maradt csalás bűncselekménye esetében vizsgálható.

Az 1978. évi IV. törvény 17. §-ának (2) bekezdése alapján a büntetést korlátlanul enyhíteni vagy mellőzni is lehet, ha a kísérletet alkalmatlan eszközzel követik el.

Alkalmatlan eszközről azonban csak abban az esetben beszélhetünk, ha az adott körülmények között, illetőleg az alkalmazott módon, mértékben, vagy mennyiségben nem alkalmas a szándékolt eredmény előidézésére, bár arra más körülmények között, más módon, mértékben vagy mennyiségben felhasználva egyébként alkalmas lenne. Jelen esetben azonban nem állapítható meg az irányadó tényállás alapján, hogy a terheltek tudatosan alkalmatlan eszközt választva követték volna el a cselekményüket.

A Kúria az előzőeken túlmenően utalni kíván arra, hogy kísérleti szakban maradt cselekmények esetében különbséget lehet tenni az ún. abszolút és relatív alkalmatlan eszközök között. Abszolút alkalmatlan az az eszköz, amely az eset konkrét alakulásától függetlenül, természeténél fogva objektíve alkalmatlan a törvényi tényálláshoz tartozó eredmény előidézésére. Relatív alkalmatlan az az eszköz, amely csak bizonyos esetekben, más feltételek mellett alkalmas a szándékolt eredmény előidézésére, a konkrét esetben azonban a célzott hatás kiváltására nem alkalmas. A fentiekre figyelemmel nincs helye társadalomra veszélyesség hiányában bűncselekmény megállapításának, ha az eszköz a szándékolt káros eredmény előidézésére objektíve nem alkalmas. Minden más esetben a bűncselekmény kísérletének megállapítására kerülhet sor. Az pedig, hogy valamely eszköz a szándékolt eredmény előidézésére alkalmas-e nem elvontan, hanem a konkrét elkövetésre vonatkoztatva kell eldönteni (BH 2007.177.).

A tényállás alapján pedig megállapítható, hogy függetlenül attól, hogy a pénzüntézetek egyes esetekben elvégezték a vizsgálatot, egyes esetekben nem, a hamis munkáltatói jövedelemigazolás alkalmas volt a kívánt cél elérésére, hiszen a pénzüntézetek több esetben folyósították a hitelt. A pénzüntézeteknek a munkáltatói igazolásokkal kapcsolatos ellenőrzése, illetőleg annak elmaradása ily módon nem érinti a terheltek bűnösségét. Az a tény, hogy a pénzüntézetek belső ügyviteli rendje egy bizonyos „szűrőt”, azaz ellenőrzést rendszeresített a fedezet ellenőrzésére, egymagában véve nem minősíti a cselekményt alkalmatlan eszközzel elkövetettnek.

A terheltek együttműködtek a bankok megtévesztésében, és ehhez olyan munkáltatói igazolást használtak fel, - befejezett magánokirat-hamisítás bűncselekményét megvalósítva - amely a

befejezett bűncselekmények esetében bizonyítottan alkalmas volt a joghatás kiváltására.

Az alkalmatlan eszközzel elkövetett kísérletre vonatkozó védelmi felvetés ezért nem minősült alaposnak. A tényállásból megállapítható, hogy lényegében valamennyi tényállási pont esetében a hamis munkáltatói jövedelemigazolások ugyanolyan összegű munkabért tartalmaztak. Ebből következően pedig megállapítható, hogy nem kizárólag a munkáltatói igazolás váltotta ki önmagában a befejezett csalási bűncselekmények esetében a sértettek megtévesztés hatására történő kárt okozó magatartását. Különösen igaz ez az 1/B. jelű tényállásban, ahol kifejezetten magas összeg kifizetésére került sor.

A Be. 416. §-ának (1) bekezdés b) pontja alapján csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A Kúria, az I. rendű terhelte esetében megállapította, hogy a törvénynek megfelelő minősítés mellett sem tekinthető törvénysértően súlyosnak a vele szemben kiszabott joghátrány, az előzőekben idézett felülvizsgálati ok nem valósult meg.

Nem észlelt a Kúria hivatalból elvégzett felülvizsgálat kapcsán egyéb - az indítványozó által nem hivatkozott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést sem.

Ezért a megtámadott határozatokat az I. rendű és a II. rendű terheltek tekintetében a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálat a Be. 416. §-ának (4) bekezdés b) pontja alapján kizárt. Az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtásának tilalmával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. november 5.

Dr. Csere Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s. k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s. k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági ügyintéző
MGy

